

Fremtidens byggeløsninger kan lære af fortidens erfaringer

Byggeriet står foran store forandringer. Man skal blive mere bæredygtig, anvende andre samarbejdsformer og kigge væk fra de sædvanlige opdelinger, som der er i dag. Det behøver man dog ikke nødvendigvis at skue ud i fremtiden for at få inspiration til. En ny bog kigger bagud, og viser, hvordan fremtidens byggeri kan hvile på fortidens erfaringer

Af Allan Malmberg

Fremtidens byggeri skal være bæredygtigt, samarbejdsdrevet og langtidsholdbart. Derfor vil de fleste kigge frem og søge nye muligheder og nye idéer. Det kan imidlertid være lidt som at gå over åen for at hente vand. Hvis man i stedet kigger tilbage, vil mange opleve, at fremtidens byggeri meget vel kan hvile på idéer og erfaringer, man allerede har gjort sig. En ny bog, "Vejen til fornyelse", viser,

hvordan tidligere samarbejdsformer og frirum til innovation kan bruges til bæredygtige og samarbejdsdrevne løsninger. Bogen er udgivet af Molio, skrevet af Ib Steen Olsen og Sten Bonke og støttet af Realdania og Velux Fonden.

Vejen til fornyelse – historien om innovative frirum i dansk byggeri, dokumenterer, hvordan mere end 300 udviklingsbyggerier i perioden 1970 til 2000 fungerede som eksperimentelle frirum, hvor byggeriets aktører kunne afprøve nye løsninger, roller og samarbejdsformer.

Det er der også brug for i dag. Ifølge de to forfattere Ib Steen Olsen og Sten Bonke, begge emeritus ved DTU Construct, kan vi derfor lære meget af fortidens erfaringer:

- Byggeriet vil i de kommende år møde en række udfordringer ved omstillingen til bæredygtighed. Der vil blive behov for et bredt engagement i udviklingsarbejdet. Det kan styrkes ved at udnytte tidligere erfaringer. Ikke mindst skal evnen til at samarbejde om nye løsninger i frirum forstærkes og udbygges, siger Ib Steen Olsen. ▶

En ny bog, "Vejen til fornyelse", viser, hvordan tidligere samarbejdsformer og frirum til innovation kan bruges til bæredygtige og samarbejdsdrevne løsninger. Bogen er udgivet af Molio, skrevet af Ib Steen Olsen og Sten Bonke og støttet af Realdania og Velux Fonden.

DECENTRAL VENTILATION UDEN KANALER

HØJ VARMEGENVINDING ● LAVT ENERGIFORBRUG ● BEHOVSSTYRET DRIFT
LAV LUFTHASTIGHED ● DIFFUS INDBLÆSNING ● INGEN TRÆK

100 %
RØRFRI

RØRFRI VENTILATION TIL SKOLER, KONTORER OG INSTITUTIONER DOKUMENTERET **LAVT ENERGIFORBRUG**

INGEN KANALFØRING

Rørfri løsning
uden pladskrævende
teknikrum

HURTIG INSTALLATION

Kort installationstid
og lavere
omkostninger

LAVT LYDNIVEAU

Komfortabelt indeklima
med lavt
lydniveau

SCAN OG
LÆS MERE

FÅ PROJEKTRÅDGIVNING
(+45) 55 54 81 81
MAICO-NORDIC.DK

Frisk luft.
Smarte løsninger.

Udpluk fra bogens forord

Hvorfor er bogen skrevet?

”Byggeriets bidrag til det danske velfærdssamfund står over for komplekse udfordringer, som kalder på et udstrakt samarbejde mellem erhverv, bygherrer, forskning og myndigheder. Det gælder udvikling af et bæredygtigt byggeri, omlægning af energikilder, reduktion af CO₂ efter Parisaftalen 2015 og folketingsbeslutningen om 70% reduktion i Danmark i 2030 (...).”

”Formålet med denne bog er derfor at beskrive og lære af erfaringerne med det udviklingsmæssige samspil mellem parterne i byggeriet fra 1970 og frem til 2000’erne. Fokus ligger på byggeriets værdikæde og den røde tråd vil indkredse de væsentligste tiltag på områder som boligformer, bæredygtighed, energi, kvalitet, ressourceforbrug, byggesystemer, produktivitet og samarbejde”.

”Med afsæt i de historiske erfaringer er det et hovedsynspunkt i bogen, at innovation bedst kan optimeres i frirum, hvor parterne i samarbejde og samspil udvikler, afprøver og evaluerer nye ideer og forslag. I frirummet kan der i nødvendigt omfang dispenseres fra gældende regler for at fremme udviklingsarbejdet, ligesom samarbejdsprocesserne kan forankres i nye utraditionelle former for projektrelationer.

For at understøtte dette synspunkt er hensigten:

- at skabe en oversigt over udviklingen i skiftende regeringers byggepolitik og samspillet mellem erhverv, bygherrer, forskning og myndigheder, som der blev udfoldet i frirum inden for de politiske rammer – såvel emnemæssigt som organisatorisk.
- give indblik i væsentlige politiske initiativer for at udvikle innovative løsninger og ændre praksis samt at bidrage til vurderingen af resultatet af samspillet.
- samle erfaringer om systemisk udviklingsarbejde og pege på anbefalinger, hvad angår
 - 1) samspillet mellem erhverv, bygherrer, forskning, myndigheder og det politiske niveau og
 - 2) procesforløb og styring i fremtidige helhedsorienterede udviklingsprojekter”.

Den bæredygtige byggeproces kan ikke realiseres alene gennem nye materialer eller teknologier – den kræver ændringer i måden, vi organiserer, samarbejder og evaluerer på.

Et historisk spejl for nutidens omstilling

Bogen viser, hvordan innovation i byggeriet før i tiden blev drevet frem – blandt andet gennem systemisk samarbejde, tæt kontakt til brugere og drift samt i nogle tilfælde midlertidige undtagelser fra gældende regler.

- Vi har brug for at genskabe frirummene – ikke bare fysisk, men strukturelt, siger Sten Bonke. Ikke mindst i lyset af de skærpede CO₂-krav og nye krav til bæredygtighedsklasser.
- Et frirum er et sted, hvor nye idéer kan opstå på tværs af fagligheder, uden at man er låst fast i traditionelle roller eller siloer. Det er præcis det, vi mangler i dag, hvor byggeriet er under pres fra både klimamål og kompleksitet.

En guide til bæredygtig innovation

Med EU’s klimamål, Parisaftalen og FN’s verdensmål som bagtæppe peger bogen frem mod den næste store transformation i byggeriet. Den bæredygtige byggeproces kan ikke realiseres alene gennem nye materialer eller teknologier – den kræver ændringer i måden, vi organiserer, samarbejder og evaluerer på.

- Bæredygtighed er ikke kun et spørgsmål om CO₂ – det handler også om sociale og organisatoriske processer, siger Ib Steen Olsen.

Hvis vi skal opnå reel forandring, må vi turde nytænke hele innovationssystemet i byggeriet – og det starter med erkendelsen af, at vores struktur er fragmenteret. Og her kan bogen fungere som en praktisk guide.

Hvis vi skal opnå reel forandring, må vi turde nytænke hele innovationssystemet i byggeriet – og det starter med erkendelsen af, at vores struktur er fragmenteret. Og her kan bogen fungere som en praktisk guide.